

GAZETA LWOWSKA

wychodzi każdego powszedniego dnia popołudniu.

Ceny prenumeraty:		Telefony:	ADRES REDAKCJI I ADMINISTRACJI:	CENA NUMERU	Ceny ogłoszeń:
We Lwowie bez doręczenia do domu	mies. zł. 2 [—] , kwart. 6 [—]	REDAKCJI 27	LWÓW, UL. ZIMOROWICZA 15 I. p.	10 gr.	Za 1 wiersz milimetr. (6 1/2 cm. szer.) w zwykłych ogłoszeniach gr. 30, w nadesłanym i w nekrologach gr. 50, w kronice, repertuar, dział gospodarczy, raski w tekście gr. 70, pod nagłówkiem na pierwszej stronie zł. 1 [—] . Za jedno słowo w drobnych ogłoszeniach gr. 10, kupno i sprzedaż słowo gr. 12, matrymonialne, korespondencje, prywatne słowo gr. 20, dla poszukujących pracy gr. 5. Z zastrzeżeniem miejsc 25 proc. Zagraniczą, o 50 proc. drożej
z dostawą do domu	mies. zł. 2 ⁴⁰ , kwart. 7 [—]	ADMINISTRACJI 14-27	Listy należy frankować. — Reklamacje otwarte wolne od opłaty.		
Na prowincji z przesyłką pocztową	mies. zł. 2 ⁴⁰ , kwart. 7 [—]	Konto PKO Lwów № 504.044	Rękopisów nadesłanych nie zwraca się.		
Za granicą	mies. zł. 5 [—] , kwart. 15 [—]				

Z OTUCHĄ PATRZYMY W PRZYSZŁOŚĆ!

Kto z nas wychował się na wsi, a pa mięcią sięga wstecz o parę lat dziesiątków, wie dobrze, jak jaskrawy kontrast istniał pomiędzy okresem Wielkiego Postu a Niedzielą Wielkanocną.

Nie mówiąc o ludzkiej wiejskim, którzy przez cały Post Wielki unikał nawet potraw nabiałowych, odżywiając się przeważnie żurem, kartoflami, chlebem i surową kapustą kiszoną, ale i po bardziej patryjarchalnych dworach, mięswo na stole się nie pojawiało.

W Wielkim Tygodniu rygory zastrzały się jeszcze, bardzo wiele osób „suszyło” przez Wielki Czwartek, Piątek i Sobotę.

I nagle w Niedzielę Wielkanocną po rezurekcji, wyposzczeni i wygłodniałi wierni stają wobec stołów, uginających się pod ciężarem mięsowa i najwmyślniejszego pieczywa. W chatkach wiejskich niema tego zbytku, co po dworach, ale i tam, w najbardziej ubogim nawet chacie zawsze się znalazła jakaś „pieczonka” i placek, który również stanowiły jaskrawy kontrast z wielkopostnym żurkiem i kartoflami bez omasty.

Dzisiaj kontrast pomiędzy Wielkim Postem a Wielkanocą, o ile chodzi o odżywianie się, znacznie złagodniał.

Kościół Katolicki znacznie rozluźnił rygory wielkopostne, zezwalając nawet na używanie tłuszczów zwierzęcych (smalca). Z drugiej strony, w latach, zwłaszcza kryzysowych, tradycyjne święcone nabrało raczej symbolicznego charakteru. Kontrast złagodniał, niemniej jednak kolejność zjawisk pozostała: po Wielkim Poście następuje Wielkanoc, jak po zimie następuje wiosna.

Ta kolejność zjawisk — z jednej strony w naturze, z drugiej w dyspozycjach Kościoła i w obyczajach świeckich niechże będzie pociechą dla nas, już od pięciu lat blisko skazanych na spożywanie kryzysowego żurku, suchego chleba i kartofli bez omasty.

Gospodarczy post wielki trwa już dość długo, tem większa tedy pewnością, że nastąpi po nim gospodarcza wielkanoc.

Kryzysy gospodarcze są równie prawem natury, jak następstwa pór roku.

Przypomnijmy sobie choćby biblijne siedm lat chudych i tłustych. Sięgajmy pamięcią wstecz, a dojdziemy do wniosku, że przeszłość bynajmniej

KRA Z 270 RYBAKAMI NA PEŁNEM MORZU.

Leningrad. 30. III. (PAT). W nocy ze środy na czwartek silny wiatr oderwał od brzegu i uniósł na pełne morze krę, na której znajdowało się 270 rybaków. Z portu Leningradzkiego pośpieszono natychmiast z pomocą. Mimo mgły wypłynęły na morze dwa wielkie łamacze lodów, którym udało się dotrzeć do kry i ocalić wszystkich rybaków wraz z końmi i saniami.

NARADY HINDENBURGA Z HITLEREM.

Berlin. 30. III. (PAT.) Prezydent Hindenburg przyjął wczoraj na audjencji kanclerza Hitlera. Tematem rozmów według oficjalnego komunikatu były aktualne zagadnienia polit.

nie była nieprzerwanym pasmem błogostanu, ale — łańcuchem zmieniających się kolejno ogniw — złej i lepszej doli gospodarczej.

Nie spodziewajmy się, oczywiście, że nagle po wielkokryzysowym poście znajdziemy się przed stołami, uginającymi się pod ciężarem mięsowa i najwmyślniejszego pieczywa.

Nota angielska do Francji w sprawie rozbrojenia

Paryż. 30. III. (PAT). „Paris Soir” podaje kilka szczegółów z wczorajszej nocy w sprawie pertraktacji rozbrojenia. W Brytania postanowiła zażądać od Francji odpowiedzi na następujące pytania: 1) Czy Francja byłaby skłonna przyjąć gwarancje, które dotyczą tylko samej konwencji; 2) Czy Francja zgodziłaby się na to, aby konwencję podpisała tylko pewna liczba wielkich państw. Krótko mówiąc — za znacza dziennik — Londyn rozdziela dwa zagadnienia: rozbrojenia, i zagadnienie wynikające z troski o ogólne bezpieczeństwo. Dziennik wywodzi swe ilustracje przykładami. Zdaniem min. Simona w razie, gdyby Niemcy, naruszając postanowienia konwencji, kontynuowały swe zbrojenia, W. Brytania nie sprzeciwiłaby się zastosowaniu wobec Niemiec sankcji ekonomicznych.

Raczej przypuszczać należy, iż przejście od kryzysu do konjunktury po myślniejszej będzie równie łagodne i mało kontrastowe, jak i obecnie łagodnym jest przejście od Wielkiego Postu do Wielkiejnocy.

Nie pochorujemy się z przejedzenia i przepicia, jak się to przodkom naszym po spożyciu „święconego” niejed-

cznych. Gdyby jednak Niemcy po ratyfikowaniu konwencji napadły na Austrię, Anglia nie interwenjowałaby w tym wypadku, gdyż chodzi jej jedynie o poszanowanie konwencji rozbrojenia. Dziennik podaje, że Francja przestrzega jednak postanowień paktu reńskiego i paktów regionalnych oraz podkreśla, że inicjatywa Foreign Office wywołać musi wiele zastrzeżeń.

Min. Barthou zawiadomił ambasadora Tyrella, że nota będzie szczegółowo przestudjowana i że projekt odpowiedzi przedstawiony będzie Radzie Ministrów w końcu przyszłego tygodnia.

Wczorajsze konferencje min. Barthou z posłem jugosłowiańskim Spalaitowiczem i ambasadorem włoskim Pigantim, dotyczyły również sprawy rozbrojenia.

Silne trzęsienie ziemi w Rumunii.

Bukareszt. 30. III. (PAT). Wczoraj wieczorem w całej Rumunii dało się odczuć silne trzęsienie ziemi. W ciągu 21 minut wydarzyły się trzy wstrząsy podziemne. W Bukareszcie zawaliły się dwa domy, w Jassach cały szereg domów legł w gruzach, przyczem dwie

osoby zostały ciężko ranne. W Galacu zawalił się sufit w wielkiej sali restauracyjnej, przyczem wiele osób zostało rannych. W Kiszewie zawaliła się świątynia. Bliższych szczegółów narazie brak.

Zakłopotanie prasy czeskiej z powodu uniewinnienia literata Kaszyckiego.

Morawska Ostrawa. 30. III. (PAT). Wyrok sądu czeskiego, uniewinniający literata Kaszyckiego sprawił niemało kłopotu prasie czeskiej, przedstawiającej aresztowanych przez całe dwa tygodnie opinii publicznej jako zdecydowanego wroga państwa czeskiego, który rzekomo podburzał ludność polską na Śląsku do czynów antypaństwowych, organizował bojówki i bawił na Słowaczkę w tajnej misji politycznej. Pisma czeskie zadawały się

jedynie zamieszczeniem sprawozdań z procesu, nie zaopatrując je w żadne komentarze. Pisma podkreślają jedynie słowa uzasadnienia wyroku, iż świadkowie oskarżenia zawiedli i że sąd nie może sobie wyjaśnić przyczyny tego faktu. Niektóre pisma twierdzą, że aresztowani zawdzięczają wyrok uniewinniający wspaniałomyślności. „Bratislawski Słownik” pisze, iż do tego procesu zupełnie zbytecznego, Czechosłowacja sporo dyplomatycznie dopłaciła.

Tegoroczne Targi Wsch. zorganizuje Izba Przemysłowo-Handlowa.

W sprawie Targów Wschodnich odbyła się dnia 28 marca b. r. w Izbie przem. handl. konferencja z p. prezydentem miasta Lwowa Drojanowskim. Na konferencji tej zostały uzgodnione zasady i warunki przeprowadzenia

przez Izbę przem. handl. tegorocznej XIV. kampanji Targów.

Zarząd Izby na posiedzeniu dnia 29 b. m. wyniki konferencji zaaprobował i polecił kierownictwo Targów, jak w roku ubiegłym, wicedyrektorowi dr. Jasińskiemu.

B. dzierżawcy „Gazety Lwowskiej” Wojciech Baranowski i dr. Marceł Szarota wzywają wierzycieli do zgłoszenia swych pretensyj pisemnie w administracji „Gazety Lwowskiej” przy ulicy Zimorowicza 15 w terminie do dnia 15 kwietnia 1934 r.

nokrotnie zdarzało. Ale, nie traśmy nadziei, że po chudej polewce kryzysowej nastąpią nieco lepsze czasy.

W języku ekonomistów będzie się to nazywało — „stabilizacją na niższym poziomie”.

Niechże będzie i na niższym, byle nastąpiło ustalenie stosunków i przywrócona była szerokim masom pewnością jutra, pracy i zarobku.

Nasza ufność, że po kryzysowym wielkim poście nastąpi gospodarcza względna choćby obfitość wielkanocna, opiera się już dzisiaj nie tylko na analogiach, ale i na faktach konkretnych.

Dotychczas hasłem naszym było: „przetwać”!

Dzisiaj hasłem, rzuconym przez sfery rządzące jest czynna walka z kryzysem gospodarczym, a przedewszystkiem — z najgroźniejszym jego następstwem — bezrobociem.

Wiemy, że od r. 1926-go mamy rzędy wstrzeźliwe w słowach, skąpe w obietnicach i zapowiedziach, ale z niezłomną, żelazną konsekwencją wykonywujące swój program.

Jeśli ustalony został program czynnej walki z kryzysem gospodarczym, będzie on z pewnością wykonywany. Ale jego powodzenie ostateczne zależy nie od samego rządu, ale i od nas wszystkich.

Jednostka poszczególna, rodzina, gromada, gmina, samorząd terytorjalny na wszystkich jego stopniach, we wszystkich organach, organizacje społeczne i gospodarcze, słowem — społeczeństwo całe winno się przejąć jedną myślą i jedną wolą — czynnej i zwycięskiej walki z kryzysem.

Nie jesteśmy narodem niedolegów ani upośledzonych przez naturę. Nasze siły, skrzepowane stuletnią niewolą, czynają teraz dopiero rozwijać się i nabrzmiewać energią tworzenia.

Mamy mocną podstawę dla swej pracy w ustalaniu pokoju z obywatelami sąsiadami naszymi i w podniesieniu powagi międzynarodowego stanowiska Polski. Niechże pieśń zwycięstwa życia nad śmiercią i dobra nad złem, jaką zanucimy na pamiątkę Zmarłych wstania Zbawiciela, będzie zarazem pieśnią wiary i otuchy, że bliski już jest nasz triumf nad gnębiącą nas jeszcze gospodarczą niedolą.

A. S.

NAPAD NA POCZTĘ W PARYŻU.

Paryż. 30. III. (PAT). Na jeden z urzędów pocztowych w Paryżu dokonano napadu rabunkowego. Złodzieje rozbili kasę, z której zabrali 100.000 fr. Włamywacze zostawili nienaruszoną drugą kasę, która zawierała 800 tysięcy franków.

DYPLOMATA ZDEFRAUDOWAŁ 700.000 FR.

Paryż. 30. III. (PAT). Aresztowano tu b. sekretarza poselstwa francuskiego w Sofji Jana Gerarda, pod zarzutem roztrawienia funduszów publicznych. Sprzeniewierzona suma wynosi 700.000 fr.

Szkoła hartu ducha i ciała. Związek Strzelecki we Francji.

Zjawisko emigracji na wielką skalę występuje w Polsce prawie natychmiast po rozbiorach, przybiera na sile po każdym nieudanym powstaniu, tworząc poza granicami kraju wielkie skupienia polskie, które stają się nawet ośrodkami nowych myśli i prądów, — jak to miało miejsce we Francji po powstaniu listopadowym. Ten jednak rodzaj emigracji, zwanej polityczną, ustał wraz z odzyskaniem niepodległego bytu państwowego.

Obecnie nie mamy wychodźców politycznych, mamy natomiast liczne, bo ośm milionów liczące wychodźstwo, które opuściło Polskę w pogoni za chlebem. Zjawisko emigracji zarobkowej datuje się u nas od ostatnich dziesiątków lat poprzedniego stulecia, skierowując liczne rzesze wychodźcze przede wszystkim do Ameryki Południowej i Północnej, z europejskich zaś krajów — do Westfalji. Po wojnie, emigracja polska z Westfalji przenosi się w bardzo znacznym stopniu do Francji, gdzie znajduje pracę przede wszystkim w kopalniach departamentów Nord i Pas de Calais. Rok 1921 jest zasadniczo początkiem na wielką skalę zakrojonego wychodźstwa polskiego do Francji. W roku 1930-ym liczba Polaków, osiadłych we Francji, dochodzi 800.000 głów. Później zaczyna się zmniejszać, w chwili jednak obecnej trzeba przyjąć liczbę pół miliona jako najbardziej odpowiadającą rzeczywistości.

Wraz z wychodźstwem Polaków z Westfalji, dostały się do Francji te formy życia organizacyjnego, które jeszcze na wiele lat przed wojną widziemy w Westfalji, formy nieodpowiadające potrzebom ludności polskiej we Francji, zwłaszcza zaś młodzieży. Tu leży jeden z głównych powodów słabego stosunkowo rozwoju polskiego życia zbiorowego we Francji. Młodzież żyć nie wystarczają obecnie obchody patriotyczne, urządzone z okazji świąt narodowych, szuka ona możliwości stałego rozwijania nurtujących ją myśli, a nie znajdując odpowiedników w organizacjach polskich, tłumnie wchodzi w zbiorowe życie francuskie.

W takim momencie na widownię polskiego życia zbiorowego we Francji wchodzi Związek Strzelecki. Początkowo walczy on z wielkimi trudnościami, i co najdziwniejsze, natury politycznej, znaleźli się bowiem wśród Polaków we Francji ludzie, znalazły się pisma polskie, które chciały widzieć w Związku Strzeleckim organizację... partyjną, rozbijającą jedność polskiego wychodźstwa.

Mimo wszystko „Strzelec” rozwija się z roku na rok. Młodzież polska znalazła w nim organizację, która jej najbardziej odpowiada, ponieważ kształtując charakter młodzieży, daje jej możliwość uprawiania sportów, zajmuje się poważnie przysposobieniem wojskowym, do którego młodzież wychodziła specjalnie chętnie się garnie.

Gdy dzisiaj spojrzymy na Związek Strzelecki we Francji, ogarnia nas uczucie dumy, znajdziemy bowiem 75 karnych oddziałów, liczących 3000 członków. Liczba ta nie jest wysoka, ponieważ jednak organizacje polskie we Francji nie są liczne i tylko jedna — Związek Robotników Polskich we Francji — jest liczniejszą od „Strzelca” — przeto musimy uznać liczbę trzech tysięcy Strzelców we Francji za dość wysoką.

Spółceństwo emigracyjne widzi coraz lepiej, jak wielką rolę odegrać może Związek Strzelecki na obczyźnie i dlatego coraz większym darzy go zaufaniem.

Młodzież — tak często pozbawiona opieki — znajduje w Związku Strzeleckim we Francji wszystko, czego jej potrzeba. W 44-ech salach gimnastycznych odbywają się ćwiczenia, na 60 własnych boiskach „Strzelca” niemal co niedzielę odbywają się zawody sportowe, wreszcie 42 świetlice pozwalają znaleźć młodym pisma polskie, starannie dobraną bibliotekę i szereg odpowiednich rozrywek.

Stwierdziliśmy wyżej, że młodzież polska we Francji tłumnie przystępowała do organizacji francuskich, stwierdzić musimy, że ten pęd jest coraz mniejszy, i to jest zasługą „Strzelca”, który potrafił dać młodzieży wychodźczej to, czego szukała.

Jeśli chodzi o wyniki sportowe, Związek Strzelecki wybija się na czoło polskich organizacji sportowych we Francji. Strzelecka drużyna piłkarska „Pologne” zdobywa tytuł mistrza drużyn słowiańskich na rok 1933/34, w maju 1933-go roku na 123 zawodników pierwszego biegu narodowego na przelaj, 92 należy do „Strzelca”. Wreszcie odbywające się co roku kursa instruktorskie i obozy strzeleckie spełniają resztę, dając polskiej młodzieży wychodźczej możliwość dokładnego zapoznania się z życiem Macierzy i posuwają tę młodzież wyżej w jej rozwoju fizycznym.

Na żadnym jednak polu nie widzimy tak dobrze i dokładnie znaczenia Związku Strzeleckiego na obczyźnie, jak na polu propagandy. Jeżeli weźmiemy pod uwagę, że strzelcy, urządzając szereg imprez, ściągają na siebie uwagę miejscowego społeczeństwa francuskiego, zrozumiemy, jak doniosłe zadania spełnia Związek Strzelecki. Wykazuje on dobitnie Francuzom tężyznę i hart Polaka, tak często niedocenianego niestety przez naszego najlepszego sprzymierzeńca.

J. L.

Światowy Związek Polaków.

Poza granicami Państwa Polskiego, w krajach przygranicznych i zamorskich, żyje prawie ośm milionów Polaków. Jest to niemal druga Polska, pozbawiona własnego organizmu państwowego, rozwijająca się zdala od metropolii wśród obcych narodów. Polacy w krajach ościennych stanowią naturalne przedłużenie etnicznej żywności polskiego i jako mniejszości narodowe poddani są ze względu na nieznaczną odległość najsilniejszym wpływom Macierzy.

Zupełnie inaczej przedstawiają się bardziej odległe ośrodki naszego wychodźstwa n.p. w Stanach Zjednoczonych Ameryki Północnej. Tutaj starsze pokolenie, częstokroć urodzone i wychowane w Polsce, jest jeszcze silnie związane osobistymi wspomnieniami z krajem ojczystym, natomiast młodsza generacja, uczęszczająca do szkół z obcym językiem wykładowym, naskutek ciągłego przebywania poza domem w otoczeniu amerykańskim, ma bardzo mgliste pojęcie o ojczyźnie.

W wyobraźni jednych Polska przedstawia się jako kraj prymitywny, niepozbawiony swoistego uroku wiejskich strzech, puszczy i lasów. Z tem wyobrażeniem łączy się cicha nuta sentymentu do kraju przodków. Inni mają bardziej wyrobione pojęcie: znają pobieżnie historję Polski, jej warunki geograficzne, przeczytali kilka książek pisarzy polskich, jednak Polska pozostaje w ich umysłach w dalszym ciągu krajem mitu, nieraz egzotyizmu.

Kto Lwów kocha, kto jest stąd
Pojmie treść tych słów:

PIWO LWOWSKIE

W czasie świąt

Pije cały Lwów.

1628

Studia lekarskie w różnych czasach.

Warto przypomnieć, jak długo trzeba się było uczyć arkanów sztuki lekarskiej w różnych czasach i różnych krajach.

W Indjach, w okresie przypadającym na początek ery chrześcijańskiej, kandydat na medyka uczył się lat 6, w czasie których słuchał wykładów nauczyciela, odwiedzał wraz z nim choroby, czytał księgi fachowe i uczył się przyrządzania lekarstw. Chińczyk nie był ograniczany żadnym w tym względzie przepisami, gdyż w kraju tym wolno było leczyć każdemu, kto tylko znalazł pacjentów, przyczem obojętnem było, jak długo się swej sztuki uczył.

Egipcjanie, u których lekarzami byli kapłani, zdobywali wiedzę lekarską w świątyniach, po kilkuletnich studiach teoretycznych i praktycznych. Sławne szkoły lekarskie w starożytnej Grecji kształciły młodych adeptów lat 5, 6, a nawet 10.

Studia lekarskie w Rzymie trwały rozmaicie. Np. słynny lekarz Tesselus twierdził, że medycyna jest wiedzą bardzo łatwą do opanowania i wystarczy uczyć się jej 6 miesięcy, by zostać dobrym lekarzem. Po takim też okresie czasu wypuszczał swych uczniów z pacjentami lekarzy. Widocznie jednak wyniki krótkotrwałej nauki nie były zadowalające, skoro uczniowie ci zyskali sobie czasem przydomek „osłów Tesselusa”. Wielki Galen, jeden z najznakomitszych, po ojcu medycyny Hipokratesie, lekarzy, działający w Rzymie w złotym wieku cesarstwa, utrzymywał, że nauczanie medycyny winno trwać lat jedenaście.

Od wieku 4-ego po Chrystusie medycyną zajmowali się duchowni. Oni też uczyli jej w szkołach klasztornych i katedralnych, wraz z innymi przedmiotami w ramach tak zwanej geometrii, na którą składały się wówczas geo-

grafja, historia naturalna i medycyna. Z biegiem czasu obok duchownych do głosu dochodziły uczelnie świeckie. Do nich w pierwszym rzędzie zaliczyć należy słynną szkołę lekarską w Salerno, położoną na południu od Neapolu nad morzem Tyrreńskim, w najzdrowszej i najpiękniejszej okolicy Włoch. Nauka medycyny w szkole Salerneskiej trwała właściwie pięć lat, przedtem jednak trzeba było ukończyć trzyletnie studjum logiki. W wiekach XII. i XIII. powstają w Europie pierwsze uniwersytety, w których nie brakuje również wydziałów lekarskich. Nauka medycyny na tych wydziałach rozłożyła się na 5 lat, nie wliczając w to 2, względnie 3 lat, które każdy student musiał spędzić poprzednio na wydziale sztuk wyzwolonych.

Obecnie studia na wydziałach lekarskich w Polsce trwają pięć lat i trzy miesiące, to znaczy tyle czasu poświęcić musi uczyć się na słuchanie wykładów, na zajęcia praktyczne i na egzamina z 7 przedmiotów. Po tym okresie czasu musi student złożyć egzamina z 13 dalszych przedmiotów i odbyć roczną praktykę, po której dopiero przysługuje mu prawo leczenia.

DRUŻYNY KOLARSKO-MOTOROWE W HARCERSTWIE.

W Gł. Kwaterze Harcerzy Insp. Wyszk. przystąpił do organizowania drużyn kolarsko-motorowych. Trzy zastępy, liczące co najmniej po 6 kolarzy, tworzyć będą samodzielne drużyny z drużynowym na czele.

Drużyny kolarsko-motorowe będą miały na celu popularyzowanie tego pięknego sportu wśród młodzieży. — Ruch kolarski obok zaprawy fizycznej pozwoli harcerzom na lepsze poznanie ojczystego kraju.

Nie można się zresztą temu dziwić! Bo czyż najbardziej odczytany i kulturalny Polak z kraju, który nie odbył podróży zamorskiej, może sobie wyobrazić straszliwe tempo życia w Nowym Jorku? Oglądane filmy amerykańskie, ilustracje czasopism, które ze wszystkich ekranów i szpał ekscytują wyobraźnię widza czy czytelnika, nie mogą zastąpić bezpośredniego zetknięcia się z Ameryką, tego oszołomienia nową rzeczywistością, jak grom spadającego na przybysza zza Oceanu.

A teraz weźmy pod uwagę, że Polak-Amerykanin nie widzi filmów polskich, czasem tylko jakaś organizacja polska wyświetla we własnej sali obraz filmowy, który z oczu starych emigrantów wyciska mimo swej niezradności i ubogiej wystawy, szczere łzy wzruszenia.

W pierwszych dniach sierpnia r. b. odbędzie się II-gi Zjazd Polaków z zagranicy, który dokończy rozpoczętą pod rządami Marszałka Józefa Piłsudskiego w lipcu 1929 r. na I-szym Zjeździe akcję skonsolidowania, scementowania Polonji Zagranicznej przez powstanie Światowego Związku Polaków. Równocześnie z tym Zjazdem odbędzie się w jego ramach imprez specjalnych, jak kongres prasy polskiej z zagranicy, zjazd nauczycielstwa, igrzyska sportowe Polonji zagranicznej, oraz zlot młodzieży.

Zlot młodzieży polskiej z zagranicy projektowany jest na szeroką skalę. Wezmą w nim udział organizacje młodzieży, zarówno akademickiej jak i inteligentnej, pracującej, wiejskiej i szkolnej. Razem z wysłannikami Polonji zagranicznej na II-gi Zjazd przyjadą młodsi, synowie farmerów z Kanady, akademicy, uczniowie i harcerze ze Stanów Zjednoczonych, robotnicy-strzelcy z Francji i Belgji i młode pokolenie z krajów ościennych. Możliwym jest, że przybędzie młodzież polska z Dalekiego Wschodu, z dalekiej, przedzielonej oceanami — Australji, z tych najdalszych ośrodków Polonji Zagranicznej.

Zlot młodzieży ma przede wszystkim na celu umożliwienie jego uczestnikom zobaczenia Polski. Koło Opieki nad Młodzieżą przy Radzie Organizacyjnej Polaków z Zagranicy, które podjęło organizowanie Zlotu, pragnie, aby ta Polska wyśniona, przedstawiająca się umysłem młodzieży z obczyzny w mglistych zarysach, zesłała w sferę rzeczywistości.

Na Zlocie spotka się młodzież z odległych terenów, wzmocnią się więc niewątpliwie węzły, łączące ją w jedną gromadę bez względu na granice i przynależność państwową.

W Zlocie wezmą również udział przedstawiciele młodzieży w kraju, co się przyczyni niewątpliwie do wzmocnienia poczucia wspólnoty narodowej i kulturalnej między obu odłami młodego pokolenia polskiego w kraju i zagranicą.

Ponieważ w tym samym czasie odbędzie się obrada II-go Zjazdu Polaków z Zagranicy, zlot młodzieży będzie miał wielki wychowawczy wpływ na młode pokolenie, skierowując jego uwagę na doniosłość wysiłków Polonji Zagranicznej w dziedzinie prac nad uporządkowaniem organizacyjnym rozproszonego wychodźstwa polskiego.

Spółceństwo polskie w kraju przyjmie młodzież z zagranicy z radością i entuzjazmem tem większym, że młodzież ta przebywa za kordonem za granicznym w warunkach częstokroć nieprzyjaznych polskości.

W sierpniu Warszawa witać będzie tysięczne rzesze młodzieży polskiej z zagranicy, a wraz ze stolicą, cała Polska rozbrzmiewać będzie wielkim świętem zjednoczenia Polaków z całej kuli ziemskiej w „Światowym Związku Polaków”.
F. Kul.

SKŁADAJCIE DATKI
NA GIMNAZJUM POLSKIE
w BYTOMIU

CZARNE DJAMENTY W POLSCE.

Jest rzeczą powszechnie wiadomą, że zasoby węglowe Polski są bardzo znaczne. Jeśli jednak idzie o bliższą znajomość wielkości i wartości pokładów węglowych, to ogranicza się ona do wąskiego stosunkowo koła fachowców. Warto zaś zdać sobie ogólnie choćby sprawę z ilości złóż węglowych i rozmiarów ich eksploatacji.

Polska posiada 3889 km. kw. terenów węglowych (25.400 km. kw. całego Zagłębia Węglowego śląsko-morawsko-krakowskiego), a to na Górnym Śląsku 2180 km. kw., w Zagłębiu Dąbrowskim 200 km. kw., w Zagłębiu Krakowskim 1300 km. kw. i na Śląsku Cieszyńskim 200 km. kw. W ilości zasobów węgla Polska wyprzedza znacznie Rosję, Francję i Belgię, idąc zaraz za Anglią i Niemcami.

Na pierwszy plan pod względem ilości i jakości zasobów węgla wysuwa się teren Górnego Śląska. Rząd polski, obejmując w posiadanie grupę b. skarbowych kopalń pruskich, powierzył ich eksploatację spółce dzierżawnej „Polskie Kopalnie Skarbowe na Górnym Śląsku”, znanej pod skróconą nazwą „Skarboferme”. Kapitał tej spółki podzielony jest na akcje, z których połowa znajduje się w rękach rządu polskiego, druga zaś połowa jest w posiadaniu ważniejszych kopalń węgla Północnej i Środkowej Francji. Koncesje tej Spółki obejmują 8.300 ha terenów węglowych i zawierają pewnych zasobów węgla 315 milionów ton, przypuszczalnych 1.217 milionów. Razem zasoby węgla na terenach przedsiębiorstwa stanowią ponad 1.5 miljarda ton.

Odziedziczone po Niemcach kopalnie przedstawiały się nieświetnie: rozrzucone robót, wielka ilość ogni na dole, liczne wykroczenia przeciw normalnej eksploatacji, przestarzałe instalacje maszynowe, brak kontroli zużywanych materiałów — oto niektóre tylko trudności, z jakimi nowa administracja polska musiała się uporać.

W przeciągu sześciu lat jednak gruntownie przebudowano kopalnie na model amerykański, uruchomiono nową kopalnię „Foch” w Knurowie, która jest obecnie najnowocześniejszą kopalnią w Europie. Przebudowano piece koksowe, oraz utworzono pierwszą w Polsce i jedną z pierwszych na kontynencie fabrykę amoniaku syntetycznego.

Drugim co do wydajności jest Rybnickie Gwarectwo Węglowe, produkujące 2 i 1/4 miliona ton rocznie.

Gwarectwo Węglowe „Charlotte” obejmuje kopalnie położone koło Rydułtów w pow. rybnickim. Wydobyte z kopalni „Charlotte” wynosi około 840.000 ton rocznie. Urządzenie pozwala na wydobywanie 2 milion. ton rocznie.

Gwarectwo „Waterloo” zostało założone w 1838 r. Kopalnie jego są położone w obrębie miasta wielkich Katowic. Węgiel z tej kopalni należy do kategorii gazowo-płomiennych i odznacza się wielką czystością. Wydobyte rocznie przekracza znacznie 300 tysięcy ton.

Katowicka Spółka Akcyjna dla Górnictwa i Hutnictwa z sześciu kopalniami, firma Giesche z najbardziej poszukiwanym węglem z kopalni Kleofas oraz zakłady Hohenlohego wypełniają listę większych koncernów górnośląskich.

Należałoby tu jeszcze wymienić kopalnie ks. Pszczyńskiego, oraz Ballestrema, aby dopełnić wykazu kopalń górnośląskich. Oczywiście, w obecnym czasie nie wszystkie one są czynne, nie wszystkie mają jednakowe koszty wydobycia, ale nie zmienia to obrazu naszego majątku węglowego.

Drugim wielkim kompleksem węglowym pod względem ilości i jakości węgla jest Zagłębie Dąbrowskie. Mieści ono poza mniejszymi kopalniami, posiadającymi drugorzędne znaczenie, 10 dużych koncernów węglowych, których roczna produkcja wyniosła w okresie koniunktury blisko 8 milionów ton, dając zatrudnienie 26.763 robotnikom.

Zagłębie Krakowskie obejmuje: Jaworznickie komunalne kopalnie z roczną produkcją do 1 miliona ton, Sierzańskie Zakłady Górnicze dają pół miliona ton węgla. Dwie kopalnie w Libiążu i Borach przedstawiają roczną produkcję do pół miliona ton. Państwowa kopalnia „Brzeszcze” wydobywa rocznie również około pół miliona ton węgla. Budowa nowego szybu w Jawiszowicach pozwoliła dotrzeć do nowych pokładów węgla o znaczniejszej grubości i większej wartości cieplkowej. Wydobyte tym szybem przekro-

czy 1.200.000 ton rocznie, pogłębienie zaś jego zapewni tę produkcję na co najmniej 130 lat.

Nie wspomnieliśmy o szeregu pomniejszych kopalń, chodziło nam bowiem o wskazanie głównych centrów niewyczerpanych złóż czarnych diamentów. Warto jednak wspomnieć, że w okresie koniunktury czynnych było 95 kopalń, zatrudniających z górą 120 tys. robotników i wydających do 40 milionów ton węgla.

Kobieta za kołem polarnym.

KOBIETY JAKO BADACZKI PO LARNE. — KOBIETY-BOHATERKI ARKTYDY, O KTÓRYCH ŚWIAT NIE WIE. — KIEROWNICZKA WYPRAW NAUKOWYCH.

Irina Rusinowa, Jelizaweta Urwanowa, Nina Demme, Natalia Uszakowa, Galina Popaninowa i i. — oto nazwiska niektórych tylko kobiet, które na równi z mężczyznami bohatersko znoszą utrapienia w mroźnych kończynach arktidy, jako badaczki polarne.

Niektóre z tych nazwisk stały się już głośne, ale ileż jest tych kobiet, o których świat nie zdołał się dowiedzieć? Irina Rusinowa jest właściwie pierwszą badaczką Arktidy. Paniąta rok 1921, Nową Ziemię i przezimowanie w tym kraju. Irina Rusinowa przybywała na Małach Karmakulach, gdzie spędziła trzy zimy, pracując jako meteorolog. Po dziesięciu latach Irina Rusinowa ponownie wybiera się do krajów wiecznego lodu, biorąc udział w wyprawie łamacza lodów „Sibirjakowa”.

Uczestnicy wypraw arktycznych z wielkim uznaniem mówią o pracach innych kobiet w krajach poza kołem polarnym, mówią o olbrzymiej pracy naukowej Gakenowej, która przezimowała w zatoce Czaunskiej, mówią o lekarce Jelizawiecie Urwanowowej, Natalji Uszakowowej, naczelnice stacji drugiego roku polarnego na wyspie Makei, o bibliotekarce i gospodyni zimujących na Ziemi Franciszka Józefa Galinie Popaninowej i innych.

Za kołem polarnym są jeszcze kobiety, o których — jak już powiedziano — nic nie wiadomo. Są to żony łowców, dla których Arktida jest ojczyzną. Niektóre z nich w krajach tych żyją dziesiątki lat, niektóre z nich władają bronią tak doskonale, jak ich małżonkowie, mają tak samo bystre oko, a nawet bystrzejsze.

W omulewskiej zatoce na Jeniseju żyje kobieta znana daleko i szeroko pod nazwiskiem „Frolicha”. Jej małżonek był łowcą i corocznie dostarczał kilkadziesiąt futer lisa polarnego, co było rekordem dla strzelca północnego. Potem zmarł, ale Frolicha nadal pozostaje w lodowej zatoce. Corocznie odwozi nie dziesiątki, ale setki futer drogocennych.

Są znane też odważne pochody wśród lodów północy, jak pochód Zareckiego i Djemidowa, którym towarzyszyły i kobiety. Na wyspie Kustinie w zatoce jenisejskiej posiadali swą cha-

tę łowiecką, ale pewnego dnia chatę zniszczył pożar. Towarzystwo postanowiło piechotą dostać się na ląd. Zarecki udał się w kierunku południowym, podczas gdy Djemidow zamierzył na wschód w kierunku wysp Dickensa. Obaj dotarli do swych celów. Ale co znaczy „dotrzeć do celu”. Trzeba u przytomności sobie, że pięć metrów drogi wśród gór lodowych przebywa się trudniej, niż u nas pięć kilometrów. Trzeba przypomnieć sobie, że łowca Gawrjuszin i jego żona zmarli podczas czatowania na lisy północne niedaleko swej chaty. Również wyprawa Zaryskiego mogła źle się skończyć. Żona jego upadła osłabiona i skończyła kilka kilometrów przed celem. Mąż pocałował żonę i sam udał się w dalszą podróż. Ale dotarłszy na wyspę, natychmiast z saniami udał się na miejsce, gdzie pozostawił żonę i ocalił ją.

Wśród łowców i ich żon nie mało jest takich, którzy nie tylko polują, ale wykonują również prace naukowe, dokonują obserwacji meteorologicznych itp. Jest to życie pełne walki z żywiołami arktycznymi, życie obfitujące w zdarzenia, życie nad wyraz ciekawe.

Wybitne miejsce wśród kobiet za kołem polarnym zajmuje N. N. Demmowa, która po raz pierwszy przybyła do krajów polarnych w roku 1926, biorąc udział w wyprawie naukowej, która pod kierownictwem prof. O. Schmidta (tego samego, który stoi na czele rozbitków Czelijskina) udała się do Arktidy z Archangielska. Demmowa szczegółowo badała Arktydę i warunki życia w tych krajach. W roku 1932 udała się do Arktidy ponownie już jako kierowniczka wyprawy naukowej, która postanowiła pozostać na Ziemi Północnej przez całą zimę. Obecnie bohaterska ta kobieta ma za sobą już dwie polarne zimy, kierując naukowymi pracami wyprawy i wypisując nowe karty dziejów badań Arktidy. Oto kobiety, które okazały się wytrwałymi, energicznymi i odpornymi na wszelkie niedomagania, które w walce z żywiołami potrafią dorównać mężczyznom, którzy dawniej nie śnili o tem, by żony kiedyś przy ich boku badali lodowe kraje północy...

Wesołe audycje rozgłośni lwowskiej.

W niedzielę Wielkanocną, dnia 1 kwietnia br., Polskie Radio inauguruje sezon wiosenny wspólnym powitaniem wiosny przez wszystkie rozgłośnie. Udział Lwowa w tem święcie przedstawia się bardzo obiecująco. Wystąpią bowiem ulubieńcy całej Polski Szczepko i Tońko, których oprowadzać będzie po świeżo zoranej roli wieśniak z pod Nowego Sącza Babcioch (J. Wieszczyk), wyjaśniając „mieszczuchom” tajemnice uprawy roli. Z Wilna usłyszymy „ciotkę Albinową”.

W niedzielę usłyszymy też wesołą i atrakcyjną dla dzieci od 5 do 90 lat audycję, utrzymaną w tonie prima-apriliowym.

Wesoła Fala Lwowska przyniesie oprócz prima-apriliowych niespodzia-

Z TEATRU WIELKIEGO.

„Mistrz Manole”.

sztuka w 4 aktach Lucjana Blagi, przekład: Dusza Czara i Eug. Stec, inscenizacja Wilama Horzycy, reżyserja K. Tatarkiewiczza.

Poprzedzona odegraniem w obecności autora, konsula gen. rumuńskiego i przedstawicieli władz hymnów rumuńskiego i polskiego, sztuka-misterjum — może i powinna być rozpatrywana pod kątem odwiecznych, ogólnoludzkich wielkich prawd, leży bowiem na płaszczyźnie przecięcia się trzech kompleksów myśli ludzkiej: strzelistej symboliki kościoła, którego budowa jest dla mistrza Manole najwyższym celem życia, mesjanizmu, realizującego ideały poprzez najcięższe ofiary życia osobistego, oraz fatalizmu, z nieubłagany tragizmem, nakazującego raz przedsięwzięte dzieło ukończyć. Te trzy szlachetne żywioły artystycznej faktury dramatu, osnute na kanwie prastarej legendy rumuńskiej, zakłete w śmiałe skróty kompozycyjne, zbierają się ibsenowską drogą wzwyż, ku najwyższemu regionom dramatycznego patosu. Nigdy nie przebrzmiałe, zwracają się ku najgłębszemu granitom duszy ludzkiej i raz jeszcze współczesnemu światu rzucają najpiękniejsze ziarna odwiecznej symboliki.

Najefektowniejszą stroną kompozycyjną sztuki sławnego pisarza rumuńskiego jest chór 12-tu murarzy, wznoszący poziom sztuki do niedościgniętego djapazonu klasycznej arcyłudzkiej i arcyboskiej tragedji greckiej. Inscenizator operował chórem z szlachetnym unięciem jako zbiorowym symbolem. Postać mistrza Manolego, święta niemal w swej ofiarności i pełna najwyższych akcentów dramatycznych, interpretowana była przez Białoszczyńskiego ze stylizowaną prawdą życiową. Niczewska jako żona budowniczo, która bez swej wiedzy zostaje przez męża zamurowana w ścianie kościoła, by przebłagać złe moce, rozwalające nocą wznesione za dnia mury, dała postać szlachetną w rysunku i ekspresji. Wszyscy wykonawcy utrafili doskonale w przytłumiony, a silny ton sztuki. Dekoracje Pronaszki, dające w 4-tym akcie bajeczny skrót architektoniki monumentalnej na tle rozległej perspektywy scenicznej, wkomponowane były w całość z ogromną intuicją i trafnością. Wybór sztuki, dalszy etap w serji rzetelnego repertuaru, złożony głoskami wpisze się w działalność dyr. Horzycy, a ma duże znaczenie dla kulturalnego zbliżenia się polsko-rumuńskiego. I. S.I.

Wyjaśnienia dla płatników podatku lokatorskiego.

Wobec pojawiających się co raz częściej w niektórych dziennikach lwowskich błędnych informacji i zarzutów w sprawie ściągania podatku lokatorskiego w drodze egzekucji przez Magistrat m. Lwowa zwraca się uwagę P. T. płatnikom, że podatek od lokali nie jest podatkiem gminnym, lecz państwowym, że od 1 października 1933 r. nie jest on płatny w Kasie miejskiej, lecz w Kasach Urzędów Skarbowych, ściąganie tegoż drogą egzekucji nie prowadzi do Kas miasta, lecz Urzędów skarbowe, że Zarząd miasta w końcu nie może darowywać kar za zwłokę w podatkach państwowych.

Ażeby uniknąć na przyszłość jakichkolwiek nieporozumień podaje Zarząd miasta jeszcze raz do wiadomości płatników, że podatki państwowe należy wpłacać do Kas Urzędów Skarbowych, a samoistne podatki i opłaty gminne do Kasy miejskiej, przy przekazywaniu zaś wpłat przez P. K. O. podawać dokładnie na czekach czy przekazach pocztowych: imię i nazwisko płatnika, rodzaj podatku i dokładny adres płatnika, gdyż braki w tym kierunku powodują w egzekucji podatku błędy z winy płatników.

